

Навчіть свою дитину правила «Тут мене не торкайся»

Приблизно одна дитина з п'яти стає жертвою сексуального насильства, у тому числі сексуального розбещення. Ви можете запобігти тому, щоб це трапилося з вашою дитиною. Навчіть її правила «Тут мене не торкайся»!

Правило «Тут мене не торкайся»

Правило «Тут мене не торкайся» допоможе пояснити дитині, до яких частин їхнього тіла інші люди не повинні торкатися, як треба реагувати та до кого звертатися по допомогу.

Учому полягає правило «Тут мене не торкайся»? Це просто: інші не повинні торкатися частин тіла дитини, що, як правило, прикриті спідньою білизною. І діти також не повинні торкатися до цих частин тіла інших людей. Водночас це правило допомагає дітям зрозуміти, що їхнє тіло належить тільки їм, і що можуть бути як хороши, так і погані секрети, як хороши, так і погані доторкання.

Як навчити правила «Тут мене не торкайся»?

Правило «Тут мене не торкайся» розроблене, аби допомогти батькам та вихователям обговорити делікатне питання з дітьми. Ця розмова може відіграти важливу роль у попередженні сексуального розбещення. Правило «Тут мене не торкайся» включає 5 важливих аспектів.

1. Твое тіло належить тобі

Слід пояснити дітям, що їхнє тіло належить тільки їм і що ніхто не може торкатися до нього без їхнього дозволу. Якщо з раннього віку прямо та відверто розмовляти з дітьми на статеву тематику та про інтимні зони, використовуючи точні терміни для визначення статевих органів та інших частин тіла, це допоможе їм зрозуміти межі дозволеного. Діти мають право відмовитися від поцілунку або ласки навіть з боку людини, яку вони люблять. Треба вчити дітей твердо говорити «ні» будь-якому недоречному фізичному контакту, знаходити вихід із небезпечних ситуацій та переповідати, що трапилося, дорослому, якому вони довіряють. Дуже важливо навчити дитину наполягати на своєму, аби її повірили та сприйняли всерйоз.

У книжці рука завжди питає у Кіко дозволу, перш ніж доторкнутися до нього. Кіко його дає. Коли рука хоче залисти йому в трусики, Кіко говорить «ні». Батьки або вихователі повинні використовувати цей епізод із книжки, аби пояснити дітям, що вони мають право сказати «ні» у будь-який момент.

2. Пристойні доторкання – недоречні доторкання

Діти не завжди відрізняють пристойні доторкання від недоречних. Скажіть дітям, що не треба, аби хто-небудь дивився чи торкався інтимних частин їхнього тіла або прохав їх подивитися чи доторкнутися до інтимних частин тіла іншої людини. Правило «Тут мене не торкайся» допомагає визначити чітку та легку для запам'ятання межу - спідня білизна. Також це правило допоможе дорослим почати з дитиною розмову. І якщо надалі у дитини виникне сумнів щодо того, як із нею поводяться інші люди, будьте впевнені, що вона звернеться по допомогу до дорослого, якому довіряє.

Кіко не дозволяє, щоб йому залазили в трусики. Батьки повинні пояснити, що часом дорослі (вихователі, батьки або лікарі) іноді можуть торкатися до дітей. Але треба заохочувати дитину говорити «ні», якщо вона почувається незручно у такій ситуації.

3. Хороші секрети – погані секрети

«Секрет» – це одна з головних тактик осіб, які вдаються до сексуального розбещення. Ось чому дуже важливо вчити дітей тому, що можуть бути хороши й погані секрети, а також намагатися створити атмосферу довіри. Будь-який секрет, що породжує почуття неспокою, тривоги, страху або суму, не слід зберігати. Навпаки, дитина повинна розповісти про нього дорослій людині, до якої вона ставиться з довірою (батькам, учителю, співробітнику міліції, лікарю).

Рука заохочує Кіко розповісти кому-небудь, якщо хтось намагається доторкнутися до нього у недоречний спосіб. Цей епізод можна використати, щоб обговорити з дитиною різницю між хорошим секретом (наприклад, підготовка свята) та поганим секретом (такий, що засмучує і турбує). Батьки повинні заохочувати дітей ділитися з ними поганими секретами.

4. Запобігання та захист є обов'язком дорослих

Діти, які стали жертвами сексуального розбещення, відчувають сором, провину та страх. Дорослі варто уникати створення табу навколо сексуальних питань і переконатися, що діти знають, до кого звернутися при відчутті неспокою, тривоги або суму. Дорослі мають з увагою та розумінням ставилися до дитячих почуттів і поведінки. Існує багато причин, з яких дитина відмовляється йти на контакт з дорослою людиною або іншою дитиною. І волю дитини слід поважати. Діти повинні відчувати, що вони завжди можуть обговорити тривожні питання зі своїми батьками.

У книжці рука – подружка Кіко. У повсякденному житті дорослі повинні допомагати дітям. Запобігати сексуальному насильству – обов'язок, перш за все, батьків. Дуже важливо, аби дітям не доводилося захищатися самостійно.

5. Інші корисні поради, що стосуються правила «Тут мене не торкайся»

Довіра

Слід пояснити дітям, які дорослі належать до їхньої «мережі безпеки». Запропонуйте вибрати людей, яким можна довіряти, які завжди знаходитимуть час, аби вислухати та допомогти дитині. Один із членів мережі повинен жити разом із дитиною; інший - поза сімейним колом. Діти повинні знати, як отримати допомогу від членів такої мережі довіри.

Злочинець, особа якого відома

У більшості випадків злочинцем є особа, яку дитина знає. Дітям дуже важко зрозуміти, що хтось, кого вони знають, може завдати їм шкоди. Завжди пам'ятайте про хижакські методи, які використовують злочинці, аби завоювати довіру дітей. Треба запровадити в сім'ї правило: обов'язково розповідати батькам про людей, які пропонують подарунки, просять зберегти щось у секреті або намагаються залишитися з дитиною віч-на-віч.

Злочинець, особа якого невідома

У деяких випадках злочинець є невідомою особою. Навчіть свою дитину простих правил поводження з незнайомими людьми: ніколи не сідати в машину, і не приймати подарунки або запрошення від незнайомих людей.

Допомога

Діти повинні знати, що вони можуть звернутися по допомозу до представників різних професій (учителів, соціальних працівників, лікарів, уповноважених з прав людини, шкільних психологів, міліціонерів) і що існують гарячі телефонні лінії, куди можна зателефонувати й спитати поради.

Для чого потрібне правило «Тут мене не торкайся»?

Кожна п'ята дитина стає жертвою тієї чи іншої форми насильства або сексуального розбещення, незалежно від статі, віку, кольору шкіри, соціального походження та віросповідання. Часто злочинцями є особи, яких дитина знає і яким довіряє. Це навіть може бути інша дитина.

Ви можете запобігти тому, щоб ваша дитина постраждала

Найкращим методом попередження є відверте спілкування з дітьми. Воно має відбуватися в дружній та заспокійливій атмосфері й характеризується прямотою, рішучістю й щирістю.

Правило «Тут мене не торкайся» допоможе вам у цьому!

Дитина ніколи не буває «замалою», аби навчитися правила «Тут мене не торкайся», адже сексуальне розбещення загрожує в будь-якому віці.

Пам'ятайте, що ви набагато більше соромитеся розмовляти на цю делікатну тему, ніж дитина!

Що робити, якщо ви підозрюєте сексуальне розбещення?

Якщо ви гадаєте, що дитина стала жертвою сексуального розбещення, дуже важливо не показувати їй своє роздратування. Не дайте дитині відчути, що вона зробила щось погане. Не вчиняйте допиту. Ви можете спитати, що трапилося, коли і з ким, але не питайте, чому. Спробуйте приховати, що ви схвилювані. Відчуття провини може змусити дитину мовчати. Спробуйте не робити висновків поспіхом, спираючись на неточну й неповну інформацію. Переконайте дитину, що ви все владнаєте, і зв'яжіться з професіоналом, який може вам допомогти (з психологом, лікарем, соціальним працівником або співробітником міліції). У деяких країнах впроваджено спеціальні телефонні лінії й відкрито спеціалізовані центри, аби допомогти дітям, які стали жертвами сексуального насильства. Ви можете звернутися по допомозу до них.

де знайти матеріали та інформацію?

Аби допомогти батькам і дітям вивчити правило «Тут мене не торкайся» Рада Європи розробила:

- мультиплікаційний ролик;
- книжку, яка підійде малюкам від 3 до 7 років;
- плакати та листівки.

Ці матеріали можна завантажити на веб-сайт www.underwearrule.org. Правило «Тут мене не торкайся» розроблене в рамках кампанії Ради Європи «Один із п'яти», спрямованої на попередження сексуального насильства щодо дітей. Якщо ви бажаєте отримати докладнішу інформацію про запобіжні та захисні заходи, пропонуємо відвідати сайт www.coe.int/oneinfive.

